

ΠΑΝΔΩΡΑ.

Ι ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ, 1854.

ΤΟΜΟΣ Ε'.

ΦΥΛΛ. ΙΙΙ.

ΙΣΤΟΡΙΑ

τοῦ τελευταίου Γαλλοῦ τοῦ αὐτοκράτορος

Ναπολέοντος.

(Ενέχυμα καὶ τέλος. Ἰδετε πολλάκις. 109 καὶ 110.)

—ο—

Ζ'.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου τοῦ 1830 ἔτους, ὁ Κάρολος Ι', ἡττηθεὶς ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν τῶν Παρισιῶν, καὶ παύσας τοῦ νὰ εἶναι βασιλεὺς, διενύνητα πρὸς τὴν γῆν τῆς ἐξουσίας ἐρευνε δὲ τὴν Γαλλίαν ἐκείνην τὴν ὁποίαν δὲν ἐδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ οὐδ' ἐμελλε νὰ ἴδῃ πλέον. Περιοισχυζόμενος ἀπὸ τὴν αἰκαγένησιν αὐτοῦ, καὶ συνοδευόμενος ἀπὸ χιλίους διακοσίους ἕως χιλίους πεντακοσίους ἀνθρώπους, διέδραμε διὰ μέσου λαῶν τῶν ὁποίων ἡ συνοπὴ ἐγρησινεν εἰς αὐτὸν ὡς τελευταῖον ἀλλὰ φρικτὸν μά-

θημα. Μόλις ἡ σιγὴ αὕτη διακόπτετο ἐκ διαλειμάτων, ἀπὸ μεμονωμένην τινα φωνὴν συμπαθείας ἀνισχύρου καὶ πίστειος ἀνωφελοῦς. Γηραιοὶ τινες εὐπατρίδαι ἔτρεχον πρὸς τὴν φεύγουσαν βασιλείαν, διὰ ν' ἀποχαιρετίσωσι τὴν μοναρχίαν.

Ἄλλ' ὅ,τι πρὸ πάντων ἔδιδεν εἰς τὴν ἀναχώρησιν τῆς οἰκογενείας τοῦ Καρόλου χαρακτῆρα πένθιμον, ἦτο ἡ σύγχυσις καὶ ὁ θόρυβος. Μέναν ἀριθμὸς ἱππῶν παντοειδῶν, ὄχηματα τῆς αὐλῆς καὶ τῶν εὐγενῶν ἐκείνων ὅσοι ἔμειναν πιστοὶ εἰς Κάρολον τὸν Ι', ὑπάλληλοι πολιτικοὶ καὶ στρατιωτικοί, τῶν ὁποίων τὰ ἐκίπλα ἐφέροντο ἀπὸ μακρὰν σειρὰν ἀμαξῶν, καὶ θλίψις βαθεῖα ἐξωγραφημένη εἰς ὅλων τὰ πρόσωπα, τοιοῦτο ἦτο τὸ ἀξιοδάκρυτον θέγμα τὸ ὁποῖον παρίστανεν ἡ βασιλικὴ ἐκείνη συνοδία.

Κατέλυσαν δὲ εἰς Φαλαίτην διὰ νὰ ἀνοπαυθῶσιν ὀλίγον, καὶ ἐ-εἰ ἀπερασίᾳ νὰ πωληθῶσιν οἱ ἀγρήστοι ἱπποὶ οἵτινες ἦσαν πολυαριθμοί. Τὴν ἡμέραν τῆς πωλήσεως οἱ περιέρχοντες καὶ οἱ ἀγορασταί, σὺν ἑσπύσαντες πανταγῶθεν τῆς Νορμανδίας, ἡτοιμάζοντο νὰ συναγωνισθῶσιν ὑπὲρ τῆς ἀποκτήσεως τῶν λιψάνων τῆς βασιλικῆς μεγαλοπρεπείας.

Αἱ περιστάσεις δὲν ἦσαν εὐνοϊκαὶ διὰ τὴν πώλη-

σιν ταύτην καὶ ὁμῶς ἔπρεπε νὰ ἐκποιηθῶσιν, ἐπειδὴ ὁ καιρὸς ἐδίαζε, καὶ οἱ ἐπίτροποι τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως ἐσπουδάζον νὰ ἀποπερατώσωσι τὸ ἔργον των, καὶ νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τὸν γέροντα μονάρχην πᾶσαν πρόφασιν βραδύτητος.

Καὶ πρῶτον μὲν ἐπωλήθησαν οἱ ζευγίται ἵπποι, ἔπειτα δὲ οἱ ἀναβάται φαίνεται δὲ ὅτι οἱ ἀγορασταὶ εἶχον λάβει προηγουμένως πληροφορίας ἀπὸ τοὺς ἱπποκόμους περὶ τῶν ἰδιοτήτων τῶν ζώων τούτων, καὶ μάλιστα περὶ τοῦ χρέους δι' ὃ ἦτο προσδωρισμένον ἕκαστον αὐτῶν. Ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἀνέβαιναν ὁ Κάρολος ἐζητοῦντο ἀπὸ πολλοὺς, καὶ δύο ἐξ αὐτῶν ἐπωλήθησαν ἀνὰ ἑπτακόσια φράγκα.

Ἐπὶ τέλους ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ πωλῇ καὶ ἵππος τὸν ὅποιον κανεὶς δὲν εἶχε ζητήσῃ, διότι ἦτο ἡλικιωμένος, ἀν καὶ ἔσῳζεν εἰσέτι μέρος τοῦ ἀρχαίου κάλλους καὶ τῆς πρώτης μεγαλοπρεπειᾶς του. Μάλιστα ὁ ἐπὶ τῆς δημοπρασίης οὗτε καὶ εἶπε τὸ ὄνομά του ὥρισε μόνον τὴν πρώτην τιμὴν εἰς φράγκα πεντήκοντα. Καὶ ὁμῶς οὐδεμία φωνὴ ἀπεκρίθη εἰς τὴν τοῦ κήρυκος· ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐπανελήβη, πάλιν ἡ αὐτὴ σιγὴ ἐπεκράτει. Ἡτοιμάζετο δὲ νὰ ἐλαττώσῃ κατὰ τὸ ἥμισυ τὴν τιμὴν ὅταν ἱπποκόμος τις, φέρων σημεῖα βασιλικὰ, ἀνέκραξεν·

— ὦ! εἶναι ἡ Ἀκακία, ἡ ταλαίπωρος Ἀκακία! κανεὶς λοιπὸν δὲν τὴν θέλει.

Ὁ ἐπὶ τῆς δημοπρασίας, ἀκούσας τὴν ἐπιφώνησιν ταύτην, ἠρώτησε τί ἐσημαίνειν· ὁ δὲ ἱπποκόμος ἀπεκρίθη·

— Πῶς! κανεὶς δὲν θέλει νὰ δώσῃ πεντήκοντα φράγκα διὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν Ἀκακίαν, τὸ ἄλογον τὸ ὅποιον ἀνέβαινεν εἰς Οὐατερλώ ὁ Ναπολέων! Ἐγὼ ὁμῶς, ἀν καὶ εἶμαι πτωχὸς, προσφέρω ἐξήκοντα φράγκα!

— Ἐκατὸν πεντήκοντα! ἀνέκραξεν ἄλλη τις φωνή.

— Διακόσια! ἠκούσθη λέγουσα τρίτη.

— Τώρα ναί! εἶπεν ὁ ἱπποκόμος· τουλάχιστον δὲν θὰ εἶπῃ κανεὶς ὅτι τὸ τελευταῖον ἄλογον τοῦ Ναπολέοντος δὲν εὔρεν ἀγοραστάς!

Οἱ τελευταῖοι οὗτοι λόγοι συνετέλεσαν εἰς τὴν αὐξησιν τῆς τιμῆς· καὶ ἡ Ἀκακία κατεκυρώθη τέλος πάντων εἰς τινα ἰδιοκτήτην τῆς Φαλαίσης, τὸν Κ. Λεῶ. . . . διὰ τριακόσια καὶ πεντήκοντα φράγκα.

Μόλις ὁ ἀγοραστὴς ἔλαβε τὴν Ἀκακίαν ἀπὸ τὸν χαλινὸν διὰ νὰ τὴν ὀδηγήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ ὁ ἱπποκόμος πλητιάσας αὐτὸν,

— Εὐχαριστῶ, εἶπε, κύριε, ἐκάμετε καλὸν ἔργον.

— Ποῖον;

— Δὲν ἠγοράσατε αὐτὸ τὸ ἄλογον;

— Μάλιστα· ἀλλ' ἂν εἶναι καλὴ πράξις, εἶναι ὁμῶς καὶ ἀκριδὴ· τριακόσια πεντήκοντα φράγκα!

— Μήπως μετενοήσατε;

— Διαλῶ.

— Συγχωρήσατέ με, Κ, νὰ σᾶς ἐρωτήσω· σκοπεύετε νὰ τὰ κρατήσετε τὸ ἄλογον ἢ νὰ τὸ πωλήσετε;

— Διὰ τί με ἐρωτᾶς;

— Διότι ἤθελα νὰ μάθω ποίαν τύχην θὰ λάβῃ ἡ ἀγαπητὴ μας Ἀκακία.

— Λοιπὸν σὲ λέγω ὅτι θὰ τὸ κρατήσω· εἰς εὐχαριστημένους;

— Βεβαίωτατα καὶ θὰ εὐχαριστηθῶν καὶ πολλοὶ ἄλλοι· διότι ὅλοι μας εἰς τὰ βασιλικὰ ἱπποστάσια ἀγαπῶμεν τὴν Ἀκακίαν· εἶναι παλαιὸς φίλος.

— Θὰ φροντίσω, ἔσο ἡσυχος, δι' αὐτὴν ὅσον ἐφροντίζετε καὶ ὑμεῖς θ' ἀποθάνῃ εἰς τὴν οἰκίαν μου.

— Εἰσθε καλὸς ἄνθρωπος, Κύριε.

Ὁ ἱπποκόμος ἔκλαιε σχεδὸν, ἀφοῦ μάλιστα ὁ Κ. Λεῶ. . . . τὸν ἐβεβαίωσε καὶ πάλιν ὅτι θὰ περιποιηταὶ τὴν Ἀκακίαν.

— Μὲ συγχωρεῖτε, Κ, νὰ σᾶς κάμω καὶ νέαν ἐρώτησιν;

— Λέγε, φίλε μου, τί ἐπιθυμεῖς;

— Τί σᾶς παρεκίνησε νὰ ἀγοράσετε τὴν Ἀκακίαν;

— Ὁ αὐτὸς λόγος διὰ τὸν ὅποιον ἔδωκες ἐξήκοντα φράγκα.

— Ἀ! εἰσθε κάλλιστος ἄνθρωπος!

— Δὲν ἠθέλησα ν' ἀφήσω ν' ἀγοράσῃ τὸ ἄλογον τοῦ παλαιοῦ στρατηγοῦ μου κανεὶς βυρσοδέλης, ἢ κανεὶς ἄλλος ἀγύρτης. Τίς ἠξεύρει μάλιστα καὶ ἂν κανεὶς Ἀγγλος δὲν θὰ τὸ περιέφευγεν εἰς τιὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου ὡς τρόπαιον, ὡς ἐν τῶν λαφύρων τοῦ Ναπολέοντος! Ἴδου διὰ τί ἀγόρασα τὴν Ἀκακίαν. Εἰπέ με τώρα, φίλε μου, ἐπρογεύθης;

— Μὰ τὴν πίστιν μου, ὄχι, κύριέ μου.

— Ἐλα λοιπὸν μαζὶ μου νὰ προγευθῶμεν καὶ νὰ ὁμιλήσωμεν ἐν ἐκτάσει διὰ τὸ ἄλογόν μου νὰ μὲ διηγῇ τὴν ἱστορίαν του διότι θὰ τὴν γνωρίζης.

— Μάλιστα, Κύριε· μὲ τὴν διηγῇ πολλὰκις παλαιὸς τις συνάδελφός μου ὁ ὅποιος ἦτον μὲ τὸν αὐτοκράτορα εἰς Οὐατερλώ, καὶ τώρα εἶναι ἡνίοχος παμφορεῖων.

Ὁ Κ. Λεῶ. . . καὶ ὁ ἱπποκόμος εἰσῆλθον εἰς τὸ καλῆτερον ξενοδοχεῖον τῆς Φαλαίσης, ὅπου ἐπρογεύθησαν, ἀφοῦ πρῶτον ὠδήγησαν τὴν Ἀκακίαν εἰς ἱπποστάσιον ἄφθονον ἔχον κριθήν.

Οἱ δύο ὁμοτράπεζοι ἠτοιμάζοντο νὰ σηκωθῶσιν ὅτε κύριός τις, ὑψηλὸς καὶ λεπτὸς, ὄψιν ἔχων ὠχρὰν, καὶ μαστίγιον κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα, παρουσιάσθη ἔμπροσθέν των, καὶ ἀφοῦ ὠμίλησεν, ὁ Κ. Λεῶ. . . ἶδεν ὅτι ἦτο Ἀγγλος.

— Κύριε, εἶπε πρὸς τὸν Κ. Λεῶ. . . ὁ Ἀγγλος οὗτος ὅστις ὠμίλει κωμικώτατα τὴν γαλλικὴν, ἀγοράσατε τὴν Ἀκακίαν;

— Ναί, Κύριε, καὶ διὰ τί;

— Διότι καὶ ἐγὼ ἤθελα νὰ τὴν ἀγοράσω.

— Πιθανόν, Κύριε· ἀλλὰ τώρα τί θέλετε;

— Ἐρχομαι, Κύριε, νὰ σᾶς προτείνω μίαν ὑπόθεσιν. . . μίαν μικρὰν ὑπόθεσιν, ἡ ὁποία εἶναι ἴσως καλὴ. . . μάλιστα πολλὰ καλὴ διὰ σᾶς. . .

— Καὶ διὰ σᾶς ἴσως.

— Ναί, ναί, Κύριε, καὶ διὰ τοὺς δύο.

— Λοιπὸν, περὶ τίνος πρόκειται;

Ὁ Κ. Λεῶ. . . εἶχε μαντεύσει ἀπὸ τοὺς πρώτους λόγους τοῦ Ἀγγλοῦ τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς του.

— Κύριε, ἀπεκρίθη αὐτὸς μὲ ὕψος μελιχρεῖον, ἐ-

πληρώσετε τριακόσια πενήκοντα φράγκα διὰ τὸ παλαιοόλογον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν σὰς εἶναι χρήσιμον . . . ἴσως ἐμετανοήσατε.

— Εἰπέτε, Κύριε, τί θέλετε, ἐπειδὴ βιάζομαι νὰ ἀναχωρήσω.

Ὁ Ἀγγλος ἔβαλε τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιόν του, καὶ ἀνέτρεξε μικρὸν χαρτοφυλάκιον λαδὼν δὲ τραπέζογραμμάτιον 500 φράγκων, καὶ παρουσιάσας αὐτὸ πρὸς τὸν Κ. Λεῶ.

— Δότε με, εἶπε, τὴν Ἀκακίαν, καὶ σὰς δίδω τοῦτο.

Ὁ Κ. Λεῶ . . . ἐγέλασε, καὶ ἰδὼν τὸ τραπέζογραμμάτιον τὸ ὁποῖον ἐπρόσφερε πρὸς αὐτὸν ὁ ἱπποκάπηλος τῆς Μεγάλης Βρετανίας,

— Κύριε, εἶπε, κρατήσατε τὸ τραπέζογραμμάτιόν σας, ἐγὼ δὲ κρατῶ τὸ ἄλογόν μου.

— Ὡ! ὦ! τὸ κρατεῖτε· τί θὰ τὸ κάμετε;

— Καὶ σεῖς τί θὰ τὸ κάμετε ἂν σὰς τὸ παραχωρήσω;

Ὁ Ἀγγλος ἔταλαντεύθη ἀκούσας τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν τὴν ὁποίαν δὲν ἐπερίμενεν· ἐπειδὴ δὲ ἐδίσταξε ν' ἀποκριθῇ,

— Τί θὰ τὸ κάμετε, Κύριε; ἐπανελάβεν ὁ Κ. Λεῶ.

— Ὡ! ὦ! θὰ τὸ φέρω εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

— Καὶ μετὰ ταῦτα;

— Γόδδεμ! εἰσθε πολλὰ περίεργος, Κ. Γάλλε.

— Ὅσον καὶ σεῖς, Κ. Ἀγγλε.

— Ὡ! ὦ! νὰ σὰς τὸ εἰπῶ. Ἡξεύρετε ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν θαυμάζουν πολὺ ἀλλὰ πολὺ τὸν αὐτοκράτορά σας Ναπολέοντα . . . ἂν καὶ μᾶς ἔκαμε πολλὰ κακὰ, οἱ ἄνθρωποι εἶναι περίεργοι νὰ ἰδοῦν ὅ,τι ἀνῆκεν εἰς τὸν μεγάλον ἐκεῖνον ἄνδρα.

— Λοιπὸν θὰ σύρῃς τὸ ἄλογόν μου ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν, ἀπὸ κώμην εἰς κώμην, ἀπὸ χωρίον εἰς χωρίον, καὶ λαμβάνων ἀπὸ ἓν ἢ δύο σελίνια θὰ δείχνῃς τὴν Ἀκακίαν.

Ὁ ἱπποκόμος ἔγεινε κατακόκκινος ἀπὸ τὸν θυμὸν του μόλις ἐδύνατο νὰ ἐξουσιάσῃ ἐαυτόν· ἀλλ' ὁ Κ. Λεῶ . . . ἐπιτάξας εἰς αὐτὸν σιωπὴν εἶπε·

— Βέβαια, Κύριε, θὰ προσθέτετε ὅτι ἐκυριεύατε τὸ ἄλογον αὐτὸ εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, διὰ νὰ ἐρεθίσσετε ἐτι πλέον τὴν περιέργειαν, ἐλκύοντες διὰ τοῦ ψεύδους τοὺς συμπατριώτας σας.

— Ναί . . . ναί, αὐτὸ εἶναι· ἡ ὑπόθεσις εἶναι καλὴ. Διὰ τί, Κύριε, δὲν θέλετε νὰ μὲ τὸ πωλήσατε; Δὲν σὰς φθάνουν τὰ 500 φράγκα. Ἡμπορῶ τότε νὰ σὰς προτρέφω ἕως 750.

— Ἐὰν οἱ συμπατριῶταί σας, Κύριε, ἔχουν περιέργειαν νὰ ἰδοῦν τὸ ἄλογον τοῦ Ναπολέοντος, ἂς λάβουν τὸν κόπον νὰ ἔλθουν εἰς Βύρην, εἰς τὴν οἰκίαν μου· ἰδοὺ τὸ ὄνομά μου.

Καὶ ἔδωκεν ἐπισκεπτήριον εἰς τὸν Ἀγγλον.

— Ὡ! ὦ! χωρατεύετε βέβαια, Κ. Γάλλε.

— Ἐξ ἐναντίας, Κ. Ἀγγλε, ὁμιλῶ σπουδάζων.

— Ἀ! ἐννοῶ, Κ, ὅτι τραπέζογραμμάτιον 1000 φράγκων θὰ σὰς ἀρέσῃ περισσότερο· καὶ ἂν καὶ ἡ

Ἀκακία δὲν ἀξίζει οὔτε 100 φράγκα, κάμνω καὶ αὐτὴν τὴν θυσίαν.

— Φθάνει, Κ, ἐνθυμηθῆτε σὰς παρακαλῶ ὅτι βιάζομαι νὰ ἀναχωρήσω.

— Ὡ! ὦ! ἔχετε ἄδικον, Κ, μεγάλον ἄδικον.

Εἶπε καὶ βαλὼν τὸ χαρτοφυλάκιον εἰς τὸ θυλάκιόν του μὲ ἀναληψίαν βρετανικωτάτην, ἐπροχώρησε βήματά τινα διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ, ἀφοῦ ἐχαίρετισε τοὺς δύο Γάλλους· ἀλλὰ στραφεὶς μετ' ὀλίγου,

— Λοιπὸν, εἶπε, Κ, αὐτὴ εἶναι ἡ τελευταία ἀπόφασίς σας;

— Μαλίστα, Κύριε.

Καὶ ὁ Ἀγγλος ἐπαναλαβὼν πολλάκις τὸ γόδδεμ ἀντὶ ἀποχαιρετισμοῦ, ἀνεχώρησεν.

Ὁ Κ. Λεῶ . . . μετέβη εἰς τὸ ἱπποστάσιον, ἀνέβη εἰς τὴν Ἀκακίαν, καὶ ἀπεχαιρέτισε φιλικῶς τὸν ἱπποκόμον, ὅστις παρηκολούθει αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματος εἰσοῦ ἐγεινεν ἄφαντος.

Η'.

Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῆς Βύρης συνεκαλέσθη ἐκτάκτως ἦτο δὲ πλήρες διότι ὅλα τὰ μέλη ἔσπευσαν νὰ συνέλθωσιν. Ἐπρόκειτο ν' ἀποφασίσωσι περὶ ὑποθέσεως ἐχούσης τὴν αὐτὴν σπουδαιότητα τὴν ὁποίαν εἶχε ποτὲ καὶ ἡ ὑπολληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Διοκλητηίου εἰς τὴν σκέψιν τῆς Ῥωμαϊκῆς συγκλήτου, κληθεῖσης νὰ διαβουλευθῇ περὶ τοῦ εἶδους τοῦ ἐμδαιμματος δι' οὗ ἔπρεπε νὰ περιχυθῇ ὠραιότητος οὐαξ.

Ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος καὶ ὁ πρωτότοκος υἱὸς του ἐπλησίαζον εἰς τὴν Βίρην κατὰ τὴν εἰς Νορμανδίαν περιήγησίν των, περὶ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1830 ἔτους. Ἐμελλον δὲ νὰ τιμῇτωσι διὰ τῆς παρουσίας των τὴν ὠραίαν μικρὰν πόλιν τὴν ὁποίαν διασχίζει ὁ Πύργος, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς. Ἀλλ' ὅ,τι μᾶλλον συνεκίνησε τοὺς βιομηχάνους κατοικοῦς τῆς ἑδρας ἐκείνης τοῦ ἐπαρχείου, ἦτο ἡ ἐπιθεώρησις τῆς ἐθνικῆς φρουρᾶς ἣτις ἐμελλε νὰ γείνη χάριν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ βασιλέως.

Πῶς ν' ἀμείψωσι τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν ἡ βασιλεία τῶν ὁδοφραγμάτων ἐμελλε νὰ ἐμποιήσῃ εἰς τὴν πόλιν Βίρην; Πῶς τὸ δημοτικὸν συμβούλιον, διερμηνεὺς τὰς ἐγὰς τῶν κατοίκων, ν' ἀποδείξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τοὺς τραπεζάστους ξένους; Ἰδοὺ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐσυζητήθη ἐπὶ πολλὰς ὥρας· ἔδωκε δὲ ἀφορμὴν εἰς μερικὰς προτάσεις ἀντιφατικὰς καὶ ἀλλοκότους. Ἡ ἀσυμφωνία αὐτὴ δὲν ἦτο δύσκολον νὰ ἐννοηθῇ διότι ὁ τόπος προάγει πολλὰ βιομηχανικὰ προϊόντα, καὶ καθεὶς ἀπέβλεπεν εἰς τὴν δόξαν τοῦ νὰ προσφέρῃ δείγματα τῆς βιομηχανίας του εἰς τὸν μονάρχην καὶ τὸν υἱὸν του.

Εἰς τῶν δημοτικῶν συμβούλων ὠμίλει ἐξ ὀνόματος τοῦ χαρτοποιείου του, ἄλλος ἐξ ὀνόματος τῶν ἐριουργιῶν του, καὶ τρίτος ὑπὲρ τῶν λεπτῶν παννίων τῆς Βύρης· ὁ μὲν δισχυρίζετο ὅτι ὁ βασι-

λαὺς, καθὼς δημοτικὸς, θὰ εἰσέωρει τὸ εἶδος του ὡς ἔχον χαρακτῆρα πραγματικῆς ὠφελείας, καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ υποβάλλῃ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ ἀριθμὸν τινὰ μέτρων πανίου ἀναγκαίου εἰς κατασκευὴν ἑξ δωδεκάδων ὑποκαμίσεων· ὁ δὲ ἐπέμνε νὰ προσφέρῃ εἴκοσι δέσμες χαρτίου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι βασιλεὺς νεοεκλεγθεὶς λαμβάνει πολλὰς ἐπιστολάς εἰς τὰς ὁποίας πρέπει ν' ἀπαντήσῃ, καὶ ἄλλος, ὅστις ἀνέτρεξε ποιμνία, ἐβόσκει ὅτι ὁ ἐκλεκτὸς βασις τὸν ὁποῖον θὰ ἐπρόσβαρυν εἰς τὸν βασιλῆα θὰ τὸν εὐφραίνει εἰς ἄκρον. Ὁ τελευταῖος οὗτος σύμβουλος ὑπεστήριξε τὴν γνώμην του καὶ δι' ἐπιχειρημάτων τὰ ὁποῖα ἐκινήσαν πολλὰς εἰς γέλῳτα τὴν συνέλευσιν.

Ἀλλὰ τέλος πάντων ἔπρεπε νὰ γείνῃ ἀπόφασις· τὸ πανίον, τὸ χαρτίον καὶ ὁ βοὺς ἐνίκησαν ἀπὸ τὴν ψηφοφορίαν, καὶ ἐβριάμνενεν ὁ νορμανδικὸς ἵππος. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ ὑπάγῃσι τέσσαρα ἐκ τῶν μελῶν τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου εἰς προὑπάντησιν τοῦ μονάρχου καὶ τοῦ υἱοῦ του διὰ νὰ τοὺς πρὸςταγορεύσωσι καὶ νὰ τοὺς προστρέξωσι δύο ἵππους, τὸ ἄνθος τῆς Νορμανδίας, διὰ νὰ ἀναβῶσιν αὐτοὺς καὶ νὰ ἐπιθεωρήσωσι τὴν ἐνικὴν φρουράν.

Οἱ τέσσαρες σύμβουλοι, ἀναλαβόντες ταύτην τὴν ἐντολήν, ἀνεχώρησαν· ἦσαν δὲ ἑριπποὶ, καὶ ὁ εἰς ἑαὐτῶν, ὁ Κ. Λεὸ . . . ἀνέβαινε τὴν Ἀκακίαν. Μόλις δὲ ἐφθασαν εἰς τὸ χωρίον ὅπου ὁ βασιλεὺς ἐμελλε νὰ καταλύσῃ, καὶ ταχυδρομοὶ δύο ἐλθόντες εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἀνήγγειλον ὅτι ἐκλήσιασαν. Οἱ ἵπποι τοὺς ὁποίους ἀνέβαινον οἱ δημοτικοὶ οὗτοι σύμβουλοι, ὡς καὶ οἱ δύο ἄλλοι οἵτινες ἐμελλον νὰ προσφερθῶσιν εἰς τὸν βασιλῆα καὶ τὸν υἱὸν του ἦσαν δεδεμέναι πλησίον τοῦ ταχυδρομείου.

Τὸ ὄχημα τῶν δύο ξένων ἐστάθη ἐκεῖ· ὁ δὲ δούξ Λύρηλιος, καταβὰς πρῶτος, ἐδοῦνεν τὸν πατέρα του διὰ νὰ καταβῇ ἐπίσης.

Τὰ μέλη τῆς πρεσβείας ἵσταντο εὐσεβῶς ἐκεῖ πλησίον.

Ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος ἐμάντευσεν εὐθὺς ὅτι θὰ ἐδοκιμάζετο πῦρ τῆς νορμανδικῆς εὐχλωττίας, καὶ ἐπειδὴ τὸ ἐγνώριζεν ἤδη, χάρις εἰς τοὺς πολυαριθμοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἤκουσεν ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, ἐπροχώρησε πρὸς τοὺς πρέσβεις· ὅτε εἰς αὐτῶν λαβὼν ἀμέσως τὸν λόγον, ἀπήγγειλε λογίδριον πλήρες φιλοφροσύνης, τὸ ὁποῖον ἦτο καὶ σύντομον καὶ ἀπλοῦν. Ὁ ρήτωρ, ἦτο αὐτὸς ὁ Κ. Λεὸ . . . ὁ νέος ιδιοκτήτης τῆς Ἀκακίας· εἶπε δὲ τελευταῖον ὅτι ἡ πόλις προσέφερε δύο ἵππους ἀναβάτας εἰς τὴν Μεγαλειότητά του.

Ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίθη δεόντως· ἐγνώριζε κάλλιστα, καὶ ἰδίως κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅτε δὲν εἶχεν ἀπαυδῆσαι αὐτοσχεδιάζων, τὴν τέχνην τῆς ἀρχινοίας καὶ τοῦ πρέποντος· ἐπῆρξανε δὲ τὸ θέλημα τοῦ λόγου του διὰ τῆς ἀρελείας, τοῦ μειδιάματος καὶ τῶν ἐπιχαρίτων τρόπων του, τῶν ὁποίων τὴν ἐπιρροὴν ἠδύανοντο καὶ οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἀπαθέστεροι.

Ὁ βασιλεὺς εὐχαρίστησε τὴν πόλιν τῆς Βύρης,

καὶ πλησιάσας τοὺς ἵππους, τοῖς παρετήρησε μὲ πολλὴν προσοχὴν.

— Κύριοι, εἶπε, δέχομαι προθύμως τὸ ὠραῖον νορμανδικὸν ἄλογον τὸ ὁποῖον μὲ προσφέρετε, ἐὰν μ' ἐγγυᾶσθε ὅτι εἶναι ἥπιον· μὴ λησμονῆτε ὅτι δὲν εἶμαι εἴκοσι χρόνων. Ὁ υἱός μου βεβαίως δὲν θὰ σὰς κάμῃ τὴν ἰδίαν παρατήρησιν, καὶ ἂν εἶχα τὴν ἡλικίαν του θὰ τὸ ἀνέβαινα ἕως τώρα.

Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις ἠτένισαν ἀλλήλους, καὶ ἐφαίνοντο ἀμνηχανοῦντες, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσβατε.

— Σὰς παρακαλῶ, κύριοι, νὰ μὴν ἐκλάβετε κακῶς τοὺς λόγους μου περὶ τοῦ δώρου τὸ ὁποῖον μὲ προσφέρει ἡ βιομήχανος πόλις σας· ἐξ ἐναντίας αὐτοὶ λέγονται πρὸς ἑαῖνον τοῦ ἄλογου· ἀλλὰ τὰ προτερήματα, ἡ νεότης, ἡ γενναιοφυχία του, εἶναι ἐλαττώματα καὶ μάλιστα κίνδυνος διὰ ἱππεία ἐπικονταετῇ, ὁ ὁποῖος, τὸ ὁμολογῶ, δὲν ὑπῆρξε ποτὲ περίφημος ἀναβάτης.

Ὁ δὲ Κ. Λεὸ . . . ἀπεκρίθη πρὸς τὸν βασιλῆα·

— Μεγαλειότηα, δὲν ἀνδεχόμεθα τὴν εὐθύνην, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἐγγυηθῶμεν εἰς τὴν Μεγαλειότητά σας . . .

— Ὅτι τὸ ἄλογόν σας δὲν θὰ μὲ παίξῃ καυμίαν. . . Καὶ ὅμως δὲν θέλω νὰ ἐπιθεωρήσω πεζὸς τὴν ἐθνὴν ἡν φρουράν.

Ταῦτα δὲ λέγων παρετήρησε καὶ τοὺς ἄλλους ἵππους· καὶ πλησιάσας ἕνα ἐξ αὐτῶν ὅστις ἐφαίνετο εἰρηνικός,

— Εἰς τίνα, ἡρώτησεν, ἀνήκει αὐτός; Καὶ ἐδειξε τὴν Ἀκακίαν.

— Εἰς ἐμέ, ἀπεκρίθη ὁ Κ. Λεὸ . . .

— Μὲ φαίνεται ἥσυχος, καὶ τὸν προτιμῶ.

— Ὁ βασιλεῦ! τὸν προσφέρω τόσῳ μᾶλλον εὐχαρίστως εἰς τὴν Μεγαλειότητά σας, καθόσον ὁ πρόσδιορισμός του εἶναι νὰ ἀναβαίνεται ἀπὸ βασιλεῖς.

Ὁ βασιλεὺς ἐφάνη ἀπορῶν.

— Πῶς, πῶς; εἶναι λοιπὸν ἄλογον ἱστορικόν;

— Ἐφερε, βασιλεῦ, τὸν Ναπολέοντα εἰς Οὐατερλώ, καὶ τὸν Κάρολον I'· πολλάκις ἐσχάτως ἦτον εἰς τὰ βασιλικά ἱπποστάσια.

Ὁ Λουδοβίκος Φίλιππος παρετήρησε τὸν ἵππον μὲ ἑτε πλειοτέραν προσοχὴν, ἐνῶ ὁ δούξ Λύρηλιος τὸν ἐχάδευε.

— Λοιπὸν, Κύριε, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, θὰ ἀναβῶ τὸ ἄλογον αὐτὸ ἀφοῦ ἡ ἡλικία του καὶ αἱ πολυετεῖς ὑπηρεσίαι του μὲ ἐγγυῶνται ὅτι θὰ εἶναι φρόνιμον· καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ φερῇ καὶ μὲ ἐμὲ ἥτυχα ὅπως καὶ μὲ τὸν Ναπολέοντα καὶ τὸν Κάρολον.

Ἡ Ἀκακία ἦλθε πρὸς τὸν βασιλῆα καὶ αὐτὸς ἀνέβη ἀμέσως αὐτήν· ἀνέβη δὲ καὶ ὁ δούξ ἕνα τῶν δύο ἄλλων ἵππων καὶ διευθύνθησαν πρὸς τὴν πόλιν ὅπου ἡ ἐθνικὴ φρουρά ἦτο παρατεταγμένη.

Ἐὰν ἐβλεπέ τις τὴν ὑπερηφάνειαν μὲ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀκακία ἐυδρόλτο διαβαίνουσα μεταξὺ τῆς ἐθνικῆς φρουρᾶς, θὰ ἔλεγεν ὅτι ἐνόεε ὅτι ὁ ἀναβάτης τῆς δὲν εἶναι τυχαῖος· ἐφαίνετο ὅτι ἐπανέλαβε τὴν ἀρχαίαν τῆς γενναιοφυχίαν καὶ τὴν εὐστάθειαν τῶν

βημάτων της, ὡς διὰ τὴν διαμαρτυρηθῆ κατὰ τῆς ἀδικίας ἀποφάσεως ὅτι ἐγῆρασαν.

Ὁ βασιλεὺς εὐχαριστήσας, καὶ εὐχαρίστησε τὸν Κ. Λεῶ. . . μετὰ τὴν ἐπιθεώρησιν, εἰπὼν

— Ἡξεύρεις, εἶπεν, ὅτι ἡμπορεῖ τις καὶ μίαν καὶ δύο ἐκστρατείας νὰ κάμῃ ἀκόμη μὲ αὐτὸ τὸ ἄλογον; Ἦτον πῶντι δίκαιον νὰ ἀναπαυθῇ θὰ σὲ τὸ ἀγῆσω, Κύριε, ἐπειδὴ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι (ὅ, τὸ περιποιῶνται καλῆτερα ἐδῶ, παρὰ εἰς τὰ ἱπποστάσια μου ὅπου δὲν παραυπολήπτονται τοὺς ἐκπεσμένους. Ὅταν δὲ ἀποβῇ, παρακαλῶ νὰ μὲ εἰδοποιήσης, διότι ἐπιθυμῶ νὰ τὸ ἀναπληρώσω δι' ἄλλου ἁλόγου ἀπὸ τὰ ἱπποστάσια μου. Ἐλπίζω δὲ ὅτι δὲν θὰ τὸ ἀποποιήσῃς, ἀλλὰ θὰ τὸ δεχθῇς ὡς ἐνθύμῳ τῆς παρουσίας ἡμέρας.

— Ἀφοῦ, βασιλεῦ, τὸ ἀπειτεῖτε, δὲν ἐναντιοῦμαι.

— Πολλὰ καλὰ, Κύριε· καὶ ἐάν ποτε τὸ λησμονήσω, ἀπειτῶ νὰ μὲ ἐνθυμήσῃς ὅτι εἶμαι ὀφειλέτης σου. . . ὅτι σὲ χρεώσῃ ἐν ἁλόγον ἀπὸ τὰ ἱπποστάσια μου.

Καὶ θλίψας τὴν χεῖρα τοῦ Κ. Λεῶ. . . φιλικώτατα, ἐγγυήθη διὰ τοῦτου τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑποσχέσεώς του.

Θ'.

Δύο σχεδὸν μῆνες εἶχον παρελθῇ ἀφοῦ ἡ Ἀκακία, ὁ ἀρχαῖος αὐτὸς ἵππος τοῦ Ναπολέοντος τοῦ πολέμου, εἶχε φέρει καὶ τὸν Ναπολέοντα τῆς εἰρήνης. Ὁ ἀπόμαχος τῶν αὐτοκρατορικῶν καὶ βασιλικῶν ἱπποστασιῶν ἐξηκολούθει ν' ἀπολαύῃ τῶν ἀναπαύσεων ὅσας παρεῖχεν εἰς τὴν πρεσβυτικὴν αὐτοῦ ἡλικίαν ἢ γενναϊότης τοῦ Κ. Λεῶ. . . ἐξήρχετο σπάνιατα ἀπὸ τὰ ἱπποστάσια, καὶ τοῦτο διὰ ν' ἀποφυγῇ τοὺς κινδύνους τῆς ἀκτινότητος καὶ τοῦ πάχους. Ὅσάκις δὲ ἐξήρχετο, τὰ παιδιὰ τῶν χωρίων, συνέβρεον διὰ νὰ τὸν θαυμάσωσι καὶ νὰ τὸν προσαγορεύσωσιν.

— Ἰδοὺ, ἀνέκραζεν ἡ Ἀκακία, ἰδοὺ ὁ ἵππος τοῦ Ναπολέοντος!

Καὶ ὅλοι συναμιλλῶντο τίς νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν νὰ τὸν ἐγγίσῃ, νὰ τῷ προσφέρῃ τεμάχιον ἄρτου τὸ ὅποιον ἐμείνας ἀπέβαλε πάντοτε· καὶ ὅμως αἱ προσφοραὶ ἐξηκολούθουν, καὶ κανεὶς δὲν ἠγανάκτει διὰ τὴν ἄρτησιν. Ἀλλὰ καὶ οἱ γέροντες ἐτίμων τὴν Ἀκακίαν· ὅλοι οἱ στρατιῶται ὅσοι ἐπολέμησαν ὑπὸ τὸν αὐτοκράτορα τὴν ἐθεώρουν ὡς ἱερὸν λείψανον τῆς ἐπαναστάσεως καὶ τῆς αὐτοκρατορίας.

Πρωίαν τινὰ ἦλθε πρὸς τὸν Κ. Λεῶ. . . ὁ γείτων τοῦ Ἰωάννης Ποτάρδ, πρῶτον σιτιστῆς, νῦν δὲ κλειδοποιὸς εἰς Βύρην.

— Τί θέλεις, φίλε μου, ἡρώτησεν ὁ οἰκοδεσπότης; μήπως ὑπανδρεύῃς σήμερον τὴν κόρη σου;

— Αἶ· αὐτὴ ἦλθε, Κύριε.

— Ἀ! αἶ! ἦλθες ἰσως νὰ μὲ προσκαλέσῃς· πλην ἔσο ἡσυγος, θὰ ἔλθω ἀφύκτως.

— Ἀλλ' ἐγὼ καὶ κάτι τι νὰ σᾶς ζητήσω.

— Λέγε.

— Νὰ μὲ δανείσῃτε διὰ σήμερον τὴν Ἀκακίαν.

— Τὴν Ἀκακίαν! καὶ τί θὰ τὴν κάμῃς.

— Νὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὴ εἰς τὸν γάμον.

— Τὴν προσκαλεῖς;

Ὁ Ἰωάννης Ποτάρδ ἐγέλασεν.

— Ὅχι δά· ἀλλ' ἀκούτετε, Κύριέ μου· εἶμαι ἀρχαῖος στρατιώτης τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ φρονῶ ὅτι τὸ ἄλογόν του θὰ φέρῃ εὐτυχίαν εἰς τὸν γάμον τῆς κόρης μου· τί θέλατε; ἐγὼ αὐτὴν τὴν ιδέαν.

— Καλὰ, φίλε μου, ἀλλ' ἡ Ἀκακία δὲν εἶναι πλέον συνευρισμένη εἰς τὸν κόπον· ἔχει ἀνάγκην πολλῆς φροντίδας, καὶ φοβοῦμαι μὴ λησμονηθῇ μεταξὺ τῶν γάμων καὶ τῆς χαρᾶς.

— Εἴη φοβήσῃ, Κύριε· θὰ φροντίσω ἐγὼ δι' αὐτήν, καὶ ἐκεῖνος ὁ ὅποιος θὰ τὴν ἀναδῇ δὲν εἶναι ἱκανὸς νὰ τὴν βλάψῃ· δὲν θὰ τρέξῃ διόλου, σὰς τὸ ὑπόσχεσθαι· θὰ εἶναι ὁ λυριστῆς τοῦ χωρίου ὅπου κατοικεῖ ὁ γαμβρός μου.

— Ἔστω, φίλε μου· ἀλλὰ δὲν ἡμπορεῖς νὰ δώσῃς ἄλλο ἄλογον εἰς τὸν μυσικὸν σου; ἡ Ἀκακία εἶναι ἀναπόσπαστος; καὶ ἡ κόρη σου δὲν ἡμπορεῖ νὰ ὑπανδρευθῇ χωρὶς αὐτήν;

Τάχα ὁ Κ. Λεῶ. . . προηθάνετο δυστύχημά τι; τὸ ὑποθέτομεν· διότι μεγάλοι ἦσαν οἱ δισταγμοὶ του. Ἀλλ' ὁ Ἰωάννης Ποτάρδ ἐπέμενε τόσῳ πολὺ, ὥστε ἐνέδωκεν ἐπὶ τέλους.

Ὅτε δὲ μετέβησαν εἰς τὸ ἱπποστάσιον ὅπου ἡ Ἀκακία εἶχε πρὸ μικροῦ τελειώσει τὸ πρόγευμά της, ὁ Κ. Λεῶ. . . ἠσθάνθη αὐξανόμενους τοὺς φόβους του· ἀλλὰ τὴν εἶχεν ὑποσχεθῇ, καὶ διὰ τοῦτο ἐβούλητο τὸν Ἰωάννην Ποτάρδ διὰ νὰ βάλῃ τὸ ἐρίππειόν της.

Ὅτε ὅμως ἠθέλησαν νὰ ἐξέλθωσιν, ὁ ἵππος ἐδειξεν ἀπειθείαν ἀσυμμετρίαν· πρῶτον φεραν ἀφ' οὗ τὸν ἠγόρασεν ὁ Κ. Λεῶ. . . τὸν ἰδε παρακλόντα. Καὶ δὲν ἠμάλησε μὲν νὰ καλέσῃ εἰς τοῦτο τὴν προσοχὴν τοῦ γείτονός του, ἀλλ' αὐτός, ὅστις ἐπειθῆμει τὴν Ἀκακίαν, ἐθεώρησεν ἀσήμαντον τὸ πρᾶγμα.

Ἐπὶ τέλους ἐξῆλθεν ὁ ἵππος ἀπὸ τὸ ἱπποστάσιον, καὶ ὁ Ἰωάννης Ποτάρδ, ὑπερήφανος διὰ τὸ κατόρθωμα, τὸν ὡδήγει μόνος ἀπὸ τοῦ γαλινῶ διὰ νὰ δεῖξῃ εἰς τὸν δανειστὴν πόσῳ ἐφείδατο τῆς θυγατρὸς του.

Τὴν τρίτην ὥραν μετὰ μεσημβρίαν μυστικὸς τις, φέρων εἰς τὸ στῆθος ὀγκωδεδετῆτην ἀνθοδέσμην, καὶ κρατῶν λύραν τὴν ὅποιαν ἐπαίεν ὡς ἄλλος κροῖθαρίτης, ἐβάδιζεν ἐρεπτος, ὀδηγῶν πλῆθος χωρικῶν.

Οὗτοι δὲ, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν οἱ νεόνυμφοι περικυκλωμένοι ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς των, ἐφαλλον ἄσματα κατὰλληλα εἰς τὴν περίστασιν, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ οὐδεμίαν συμφωνίαν μεταξὺ τῶν ἀδόντων καὶ τοῦ λυριστοῦ.

Τοῦτο ἰδὼν ὁ λυριστῆς ἀφῆκε πρὸς ὥραν τὸ κεκοπιακὸς ὄργανόν του, διὰ νὰ τακτοποιήσῃ τὰς χορδὰς· ἀλλὰ συγχρόνως ἀφῆκε καὶ τὸν γαλινὸν μὴ παρατηρήσας ὅτι κατέβαινε κατωφέρεια τραχείαν καὶ ἀνώμαλον, ὅπου καὶ οἱ νέοι καὶ οἱ γέροντες ἵπποι ἔχουσιν ἀνάγκην κυβερνήσεως.

Ὁ λυριστῆς ὅμως πάντα ἀδέξιος εἰς τὸ ἱππεύειν, καὶ πρῶτον μάλιστα τότε ἀναθᾶς ἵππον, ἐξηκολού-

χει ἀδικοφῶν. Τὰ ἄσματα ἐπίσης ἐξηκολούθουν καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ἐφθάνον ὅλοι εἰς ὁδὸν ὁμαλωτέραν· ἀλλ' ὁ δεξιὸς ποῦς τῆς Ἀκακίας προσέκρουσεν εἰς λίθον, καὶ ὁ ἵππος ὠλισθήσας καὶ ἔπεσε, κατακυλίσας καὶ τὸν λυριστὴν.

Οἱ χωρικοὶ ἔδραμον ἀμέσως, καὶ εὔρον τὴν μὲν Ἀκακίαν ἐκπνέουσαν, τὸν δὲ λυριστὴν λειποθυμοῦντα, κρεμάμενον ἀπὸ τοῦ ἐνὸς τῶν ἀναδολέων καὶ κρατοῦντα τὴν λύραν του· ὅτε δὲ τὸν ἐσήκωσαν ἰδὼν ὅτι ὁ εἰς τῶν ποδῶν του εἶχε συντριβῆ.

Οὕτω λοιπὸν ὁ εὐγενὴς ἵππος, ὅστις ἔφερε τὸν Ναπολέοντα εἰς Οὐατερλώ, τὸν ὁποῖον ἀνέστησαν δύο ἄλλοι βασιλεῖς, Κάρολος ὁ Γ' καὶ ὁ Λουδοβίκος Φιλίππος, ὅστις ἶδε τὴν πτώσιν δύο ἡγεμόνων καὶ δύο δυναστιῶν, ἀπέβηκε θάνατον ἄδοξον, εἰς μικρὸν χωρίον, ἀναθάτην ἔχων εὐτελεῖ λυριστὴν.

Ἡ καταστροφή αὕτη διεδόθη ἐν ἀκαρεῖ καὶ ὅλην τὴν ἐπαρχίαν τῆς Βύρτης καὶ περαιτέρω μάλιστα. Ὅλοι ἐλυπήθησαν τὸ εὐγενὲς θῦμα· διότι, ὡς πρὸς τὸν λυριστὴν, οὗτος ἐθεραπεύθη μετὰ δύο μῆνας, καὶ συνώδευσε καὶ ἄλλους γάμους, ἀλλὰ πάντοτε πεζός, διότι ὠρκίσθη νὰ μὴ ἀναβῇ πλέον ἵππον.

Ἡ ἱστορία λέγει ὅτι Ἀλέξανδρος ὁ Μέγας ἔθαψε μετὰ πομπῆς καὶ παρατάξεως τὸν προσφιλεῖ ἵππον του, τὸν Βουκέραλον τὸν ὁποῖον ἀνέβαινεν εἰς Γρανικὸν καὶ εἰς τὰ πεδία τῶν Ἀρβήλων καὶ τῆς Ἰσσοῦ. Ἀλλ' ὁ ἵππος τοῦ νέου Ἀλεξάνδρου δὲν ἐτύχε τῆς τιμῆς ταύτης· δὲν ἀφῆκαν ὅμως νὰ πάθῃ τὸ λαίψανον αὐτοῦ τὴν ἀτιμίαν ἣτις γίνεται εἰς ὅλους τοὺς ἵππους, ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν ὑπῆρξεν ὁ βίος αὐτῶν· δὲν ἐσυγχώρησαν δηλαδὴ νὰ ἐκδαρῇ ἡ Ἀκακία.

Καταβίβασθεις ἐντὸς μεγάλου λάκκου ἀνασκαφέντος πλησίον τοῦ μέρους ὅπου ἀπέβησεν ὁ ἵππος, ἐτάφη ἐν ἐπιστημότητι, παρισταμένων πολλῶν χωρικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Ἰωάννης Πατάρδ πρόεδρος τῆς, ἀντιπροσωπεύων οὕτως εἰπεῖν τὸν στρατὸν τοῦ Ναπολέοντος. Τὰ δάκρυα ἅτινα ἔρρεον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀρχαίου στρατιώτου ἐχρησίμευσαν ἀντὶ λόγου ἐπικηδείου.

Ὁ θάνατος τῆς Ἀκακίας ἀνενθύμισεν εἰς τὸν Κ. Λεῶ... τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου· ἔγραψε λοιπὸν πρὸς τὸν μονάρχην αὐτὸν ἀναγγέλλων τὸ τέλος τοῦ ἵππου τὸν ὁποῖον ἀνέδωκε ὅτε ἐπεβάρυνε τὴν ἐθνικὴν φρουρὰν τῆς Βύρτης.

Καὶ ἐστάλη μὲν ἀπάντησις· ἀλλὰ παρηγγέλλετο ὁ Κ. Λεῶ... ν' ἀποταβῇ πρὸς τὸν μαρκεσιὸν Στράδα, πρῶτον ἱπποκόμον τοῦ βασιλέως. Αὐτὸς ὅμως δὲν ἐπροθυμοποιήθη νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὀφειλὴν τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου· εἰς μάτην ὁ Κ. Λεῶ... ἀνενέωσε τὴν αἰτησίαν του. Ἀπεφάνισε λοιπὸν νὰ σιωπήσῃ, καὶ οὕτω ὁ ἵππος ὅστις ἐμελλε ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν Ἀκακίαν, ἐμείνεν εἰς τὰ ἱπποστάσια τοῦ βασιλέως τῶν Γάλλων.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Εἰσαγωγικὸς λόγος

Τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγητοῦ τῆς κοινωνικῆς οἰκονομίας Κ. Γ. Α. Σούτσου, κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν παραδόσεων τῆς χειμερινῆς εξαμηνίας τοῦ ἔτους 1854—1855. (*)

—ο—

Πᾶσα ἐπιστήμη, οὔσα τὸ λογικὸν ἀπαύγασμα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, διατυπῶται κατ' εἰκόνα τῆς γενικῆς αὐτοῦ καταστάσεως. Καὶ ὅσον δὲ ἡ ἀνθρωπίνη διάνοια ἐραπτομένη τῆς ἀκριβοῦς θεωρίας τῶν περικυκλούντων ἡμᾶς γινομένων, προάγεται καὶ μεταμορφοῦται, ἡ μεταμόρφωσις αὕτη τῆς διανοίας ἡμῶν ἀπαστράπτει ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν ἐπιστημῶν, καὶ οὕτως ἐκάστη ἐπιστήμη, ἐκάστη λέγω ἀκτίς τῆς φωτοδύλου ἐστίας τοῦ νου ἡμῶν ἀλλοιοῦται, μεταβάλλεται, ἀνακαινύεται. Οἷαδηποτε ἄρα καὶ ἐὰν ἡ ἱστορικὴ κατάστασις τινὸς ἔθνους, τὸ ἔθνος τοῦτο, συγκεκριημένον ἐκ λογικῶν πλασμάτων, θέλει τείνει ἀνενδύτως πρὸς τὸ τελειότερον, πρὸς τὸ βέλτιον, ἐκτὸς ἐὰν ἐξωτερικὰ ἢ ἐσωτερικὰ καλύμματα, ἢ συστήματα ψυχροθόρα καὶ ἀντικοινωνικὰ δεσμεύωσι τὴν ἐπὶ τὰ πρόσω αὐτοῦ πορείαν. Τῷ ὄντι ἡ θεία πρόνοια, ποιήσασα τὸν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα καὶ κατ' ὁμοίωσιν αὐτῆς, κατέστησεν αὐτὸν τελειοποιήσιμον. Ἐκαστος οὖν ἰδίᾳ καὶ ἁπαντες συνάμα ὡς ἐκ λογικῆς τινος ἀνάγκης, τὸ τέλειον καὶ τὸ βέλτιον σκοποῦντες, ἀλλ' ἐλευθέρως ὁδεύοντες, ἐκπληροῦμεν τὸν μυστηριώδη ἡμῶν προορισμόν. Συνεχῶς δὲ καὶ ἀδιαλείπτως πορευόμενοι, πρὸς ἐπίτευξιν λογιζοῦ τινος σκοποῦ τῆς ἡμετέρας φύσεως, ὁρμώμεθα ἀπὸ τοῦ σημείου πρὸς ὃ ἀφίχθηται ὁδοιποροῦσαι αἱ παραλλοῦσαι γενεαί. Διανύοντες δὲ τὸ πεπωμένον τοῦτο στάδιον, εἰσάγομεν ἐν αὐτῷ, πρὶν ἢ ἐξέλθωμεν ὁριστικῶς ἀπ' αὐτοῦ, τοὺς ἐπιόντας, καὶ διὰ τῆς ἀδιαλείπτου ταύτης κινήσεως καὶ τῶν ἀενάων μεταβολῶν καὶ τῶν συνεχῶν μεταμορφώσεων τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, τὰ τε ἔργα ἡμῶν τελειοῦνται καὶ ὁ ἀνθρώπινος βίος κατὰ μικρὸν καὶ βαθμηδὸν βελτιοῦται καὶ ὠραίεσσεται.

Ἡ ἀνθρωπότης, εἰπομεν, ἀδιαλείπτως προοδεύει καὶ τελειοῦται· αὕτη δὲ ἡ πρόοδος δὲν παράγεται αὐτομάτως, δὲν εἶναι ἀκανόνιστος, ἀλλὰ ὀυδαίεσσεται δυνάμει νόμων τινῶν γενικωτέρων, οὓς δυνάμεθα νὰ προσδιορίσωμεν, ἐπιμελῶς ἐξερευνῶντες, ἀνευ προλήψεων, λέγω, καὶ συστηματικῶν προκαταλήψεων, τὴν ἱστορικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Πρὸς κατάληψιν δὲ τῶν νόμων τούτων, τῶν διατηγόντων τὰς ἀδιαλείπτους ἀλλοιώσεις τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, δύο δυνάμεις ν' ἀκολουθήσω-

(*) Αἱ παραδόσεις τοῦ Πανεπιστημίου διεκόπησαν δυστυχῶς ἡμᾶς ἀρξάμενοι, διὰ τὴν ἐνακλήψασαν αἰφνης εἰς τὴν πρωτεύουσαν χολέραν.